

Un poet despre poezi

Poetul Aurel Pop scrie (critică de întâmpinare) cu empatie despre opera confracților: *La Hanul Verbelor*, Ed. Risoprint, Cluj-Napoca, 2008. Preferința pentru poezie nu-l împiedică să se oprească cu aceeași atenție și înțelegere și asupra altor genuri: proză – Ioan Corialau Anitas, Alexa Gavril Bale; memoriile preotului numit Vasile Goja; traducerilor din „pagini filocalice”; evocarea „haiducului anticomunist” Vasile Blidaru. Volumul strânge 35 de recenzii consacrate ultimei cărți a autorului. Cronicile sunt orânduite alfabetic. Remarcăm „originea” diferită a autorilor supuși analizei: sunt poeți „ai locului” (sătmăreni): Ioan Bala, Teodor Cumpănas, Ioan Nistor; din alte locuri ale țării: Laura Ceica, Octavian Dochin, Petre Scutelnicu; și scriitori ai diasporei: Luminița Suse, Mircea Ștefan, Maria Cristea-Vieru. Aria de cuprindere este variată nu numai geografic, ci și sub aspectul biografic-creativ. Criticul Aurel Pop scrie și despre „bătrâni” consacrați (Vulturesan, Nistor, Beldeanu...) cât și despre tinerii debutanți sau întârziatii debutanți. Cu câteva excepții de scriitori deja reținuți de istoria literară, toți ceilalți alcătuiesc cu cinste humusul literar. Meritul cronicarului este tocmai că evidențiază acest aspect care nu trebuie ignorat cum se mai întâmplă, mai ales când e vorba de mica provincie.

În cronicile sale, Aurel Pop pornește de la premisa că debutul unuia sau altuia dintre cei comentați nu este unul accidental. Critica practică de autorul *La Hanul Verbelor* e una de constatare și de încurajare. O astfel de critică este riscantă în sensul că excesivele încurajări și speranțe pot moleși, chiar adormi spiritul critic, cronicarul ajungând la o frază pioasă și ceremonioasă. Dar Aurel Pop s-a dovedit capabil să depășească asemenea capcane. El este atent la construcția ideii critice, la argumente, totdeauna urmează în concret textul operei. Fiecărui autor recenzat îi surprinde specificul tematic și cel al imaginarului folosind, cu mici variațiuni, aceeași schemă constructivă: câteva fraze de prezentare, descrierea volumului, o concluzie care cuprinde o formulă sintetică asupra cărții și speranța criticului că autorul recenzat va confirma în viitor. Șablonul nu-l duce pe cronicar la stereotipii, totdeauna el găsește tonul potrivit cărții prezentate și știe să proporționeze cele trei părți ale cronicii. Chiar dacă pare o simplă antologie de recenzii, volumul are o unitate dată de ideea de a fi „un intermediu al cunoașterii între fenomenul literar local, național și cel al diasporei [...]”. O privire de ansamblu asupra fenomenului literar actual românesc.

Pentru Aurel Pop actul critic implică și atitudinea civică. În lumina acestui adevăr menționăm în mod special două recenzii. Una e consacrată cărții lui Nae Antonescu, *Revista Fundațiilor Regale*. Recenzia devine un adevărat medalion dedicat octogenarului profesor de la Terebești, neobositor cercetător al revuisticii românești. Cealaltă este recenzia la volumul lui Ioan Beldeanu, *Bucovina care ne doare*, Ed. Mușatinii, Suceava, 2007. Cartea lui Beldeanu aduce imaginea cea adevărată a situației românilor din Ucraina. Aceste adevăruri ne dor cu atât mai tare, cu cât Bucureștiul nu dă nici un semn de viață în „relațiile româno-ucrainiene la nivel înalt”. Iată sfârșitul cronicii lui Aurel Pop: „Finalul cărții cuprinde un P.S. cutremurător. Cum e posibil ca o asemenea carte Bucovina care ne doare să nu primească avizul favorabil din partea Ministerului Culturii și Cultelor? Este și întrebarea care încheie op-ul: «Oare nici Bucovina nu mai înseamnă ceva?» Se pare că pentru unii nu.”

Poetul devenit critic este părtaș la bucuria celui alt. Pentru omul și animatorul de cultură Aurel Pop, fiecare apariție editorială este o sărbătoare și o întâmpină ca atare.